

(דף קנ"ו ע"א) חייא ונשקוהו בריישיה. אמר רבי יוסי, ודאי לית אנת כדאי, לטייעא אבתרן. ופאה ארחא דא, וזכינן למשמע דא, ופאה דרא דרבי שמעון שארי בגויה, דאפילו ביני טוריא, חכמתא אשתכחת תמן. נחתו רבי יוסי ורבי חייא, ואזלו תלתהון בארחא.

פתח ההוא טייעא ואמר (תהלים ט) ואני תפלתי לה' יי' עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך, תנינן, אימתי אקרי עת רצון. בשעתא דצבור קא מצלאן. שפיר איהו, ודכי איהו ודאי. דהא כדן צבורא מסדרי ומתקני תקונא דהאי עת, וכדן איהו עת רצון, ואצטריך למשאל שאלתא, דכתיב אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך דהא כדן אצטריך למשאל שאלתא.

ואני: תפלתי לה' יי', הא הכא רזא דיחודא. ואני: דא דוד מלכא, אתר דאקרי גאולה. תפלת: דא תפלה. והכא איהו סמיכא לגאולה, דאיהו חד. כד איהו סמיך גאולה לתפלה, כדן איהו עת רצון. עת רצון: אוף הכי, פללא איהו כחדא, עת חד, רצון חד, אתפלילו דא בדא, והווי חד. ודוד מלכא בעא ליחדא בהאי קרא, יחודא חדא.

ואי תימא, אמאי אתמני האי קרא, בצלותא דמנחה דשבת. יאות איהו למחוי בשבת בההיא צלותא דמנחה, ולא בצלותא דחול, דודאי לאו צלותא דמנחה דשבת כחול בגין דהא בחול בשעתא דמנחה, תליא דינא בעלמא, ולא איהו עת רצון. אבל בשבת, דכל רוגזא אתעד, וכלא אתפליל כחדא, ואף על גב דדינא אתער, אתבסמותא איהו, ועל דא אצטריך קרא דיחודא, ליחדא כל דרגין, דכד הוי יחודא, דינא אתחבר ואתפליל ברחמי, ואתבסם כלא, וכדן עת רצון כתיב. עת רצון, פליל פלא כחדא. ודינא אתבסם בההוא זמנא, והוי חדוה בכלא.

משה אסתלק מעלמא, בההיא שעתא דצלותא דמנחה דשבת, בשעתא דעת רצון אשתכח. ובההיא שעתא רעוא הוה לעילא, וצערא לתתא, ועל דא ננעלו תרעין בשבת, משעתא דמנחה ולעילא. מאן תרעין ננעלו. תרעין דבי מדרשא, בגין לאדפרא למשה רעיא מהימנא, דאורייתא אתבטלא בגיניה.

בההוא זמנא, בי מדרשא דמשה אתבטיל, כל שפן אחרנין. מאן חמי תרעין דבי מדרשא דמשה דננעלו, דלא ננעלו אחרנין בלהו. אורייתא דמשה עציבא עליה בההוא זמנא, מאן לא עציב. בגין כף פל תרעי דבי מדרשי ננעלו, ואצטריכו כלא לצדקא ליה לקודשא בריך הוא באר שבתא, והיינו (תהלים לו) צדקתך כחררי אל.

תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זמנא, ובלהו פלילן במשה. חד, משה נביאה מהימנא עלאה. וחד, יוסף צדיקא. וחד, דוד מלכא. בגיני כף, תלת צדוקי דיני הכא, חד איהו דיוסף ופאה, קדים לכל הני, ודא איהו צדקתך כחררי אל משפטך תהום רבה וגו', דא יוסף, דאיהו בלחודוי כחררי אל, כבלהו טורין עלאין. וחד משה נביאה מהימנא, ודא איהו דכתיב, (תהלים עא) וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות, בגין דאיהו נטיל לכל סטרין, ימינא ושמאלא.

וְחֵד אִיהוּ דְּדוֹד מִלָּפָא, וְדָא אִיהוּ דְּכַתִּיב, (תהלים קיט) צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת, לְעוֹלָם:
דָּא דְּדוֹד מִלָּפָא.

בְּדִין אַתְּבִינִיש פֿלָא בְּהַאי זְמָנָא, תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְתוֹרָה שְׂבַעֲל פֿה. וְעַל דָּא בְּהַאי זְמָנָא נִנְעָלוּ
תְּרַעֵי דְּאוֹרֵייתָא, וְנִנְעָלוּ תְּרַעֵי דְּכָל עֲלָמָא, בְּהַאי זְמָנָא.

בְּשַׁעֲתָא דְּמִית יוֹסֵף צִדִּיקָא, יָבִישׁוּ מְקוֹרִין וּמִבּוֹעֵין, וְכִלְהוּ שְׂבָטִין נִפְלוּ בְּגִלוּתָא, פֿתְחוּ עֲלָאי
וְאָמְרוּ, צִדְקָתְךָ כְּהֶרְרִי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תַּהוֹם רַבָּה וְגו'.

בְּשַׁעֲתָא דְּמִית מֹשֶׁה, אַתְחַשְׁךָ שְׂמִשָּׂא בְּטִיהָרָא, וְאַנְעֵלַת תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, נְהוֹרָהא דְּאַסְפִּקְלָרִיָּא
דְּנִהָרָא.

בְּשַׁעֲתָא דְּמִית דְּדוֹד מִלָּפָא, כְּנִישֶׁת סִיְהָרָא נְהוֹרָהא (דף קנ"ו ע"ב) וְאוֹרֵייתָא דְּבַעֲל פֿה כְּנִישֶׁת נְהוֹרָהא.
וּמַהְהוּא זְמָנָא אַתְּגַנִּיזוּ נְהוֹרִין דְּאוֹרֵייתָא, וְאַסְגִּיאוּ מַחְלֻקְתָּא עַל מִשְׁנָה, וְחִפְיִמִּיא בְּמַחְלֻקְתָּא,
וְכִלְהוּ תְּקִיפֵי לָפָא בְּעָרְבוּבִיא. וְעַל דָּא, חֲדוּה דְּאוֹרֵייתָא לָאו אִיהוּ בְּהַהוּא זְמָנָא, בְּכָל דְּרִין
דְּעֲלָמָא.

וּמָה אֵינֻן חוֹמְרֵי דְּתַעֲנִיּוֹת דְּגִזְרוּ רַבָּנָן, כִּד מִית פֿלוֹנִי, גִּזְרוּ תַעֲנִיּוֹת. כִּד הָוָה כֵּה, גִּזְרוּ כֵה. (ס"א דָּא
בְּהוּ) וְכִד הָוָה כְּנִישׁוּ יִתִּיר דְּחֲדוּה דְּתוֹרָה דְּבַכְתָּב וְתוֹרָה דְּבַעֲל פֿה, בְּהַהוּא זְמָנָא, עַל אַחַת פֿמָה
וּכְמָה דְּאַצְטְרִידָא לְמַנְעַל תְּרַעֵי דְּאוֹרֵייתָא בְּהַהוּא זְמָנָא.

וּבְגִין כֵּה אֲמַרִּינָן הֲגִי צִדְקֵי דִּינָא, כְּמָה דְּאַתְמַר. חֲדוּ רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי חֲזִיָּא, וְנִשְׁקוּהוּ בְּרִישִׁיָּה
כְּמַלְקֵי דְּמִין, אָמְרוּ זַכָּאָה חוֹלְקָנָא בְּהַאי אֲרַחָא.

תּו פֿתַח וְאָמַר. (קהלת ז) הַחֲכָמָה תַעֲזוּ לְחֶכֶם מַעֲשָׂרָה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּעִיר. הַחֲכָמָה תַעֲזוּ
לְחֶכֶם, דָּא מֹשֶׁה, כִּד סְלִיק לְטוֹרָא דְּסִינִי לְקַבְלָא אוֹרֵייתָא, אֲזִידְעִזְעוּ כָּל אֵינֻן רִקִּיעִין, וְכָל אֵינֻן
מִשְׁרִיין עֲלָאין, וְאָמְרוּ קָמִיָּה, מְאִרִּיָּה דְּעֲלָמָא, וּמָה כָּל טוֹבָא, וְכָל חֲדוּה דִּילָן, לָאו אִיהוּ אֶלָּא
בְּאוֹרֵייתָא, וְאַתְּ בְּעִי לְנַחֲתָא לָהּ בְּאַרְעָא. אַתְּבִינִישׁוּ עַל מֹשֶׁה לְאוֹקְדִיָּה בְּנוֹרָא, אַתְתַּקַּף מֹשֶׁה
וְכו', כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא, דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא אָמַר לִיָּה לְמֹשֶׁה וְכוּלִי.

אַבֵּל הַחֲכָמָה תַעֲזוּ לְחֶכֶם, כָּל מָאן דְּאַתְעַפֵּק בְּאוֹרֵייתָא, וְאַשְׁתַּדֵּל בָּהּ לְשִׁמְיָה, אַתְתַּקַּף בָּהּ
בְּאוֹרֵייתָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאַצְטְרִידָא לְמַהוּי לִיָּה תִקְפָּא וְחִילָא, לְאַגְנָא עֲלִיָּה בְּשַׁעֲתָא דְּאַצְטְרִידָא. וְהַהוּא
תִקְפָּא וְחִילָא מָאן אַתְר אַתְתַּקַּף. הָדָר וְאָמַר, מַעֲשָׂרָה שְׁלִיטִים. אֵינֻן עֲשָׂר אֲמִירִין דְּכַתִּיבִין בָּהּ
בְּאוֹרֵייתָא, דְּאֵינֻן שְׁלִיטִין עֲלָאין, דְּבַר נֶשׂ אַתְתַּקַּף בְּהוּא בְּהַאי עֲלָמָא, וּבַעֲלָמָא דְּאַתִּי כָּל רִזִּין
דְּעֲלָמָא, וְכָל פְּקוּדִין, וְכָל חֲכָמָתָא דְּעִילָא וְתַתָּא, בְּהוּ תִלָּא, וּבְהוּ אַתְפִּלִּיל פֿלָא, וְכִלָּא אִיהוּ
בְּאוֹרֵייתָא. זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה מָאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, לְמַהוּי מַתְתַּקַּף בְּתִקְפָּא לְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

עֲשָׂרָה שְׁלִיטִין, עֲשָׂר זִינֵי חֲכָמָתָא אֵינֻן בָּהּ בְּאוֹרֵייתָא, בְּעֲשָׂר שְׁמֵהֶן גְּלִיפֻן, וְאַתְפִּלִּילוּ בְּשִׁמָּא
חַה, דְּעֲשָׂרִין וְתִרִין אַתּוּן גְּלִיפִין, רִזִּין דְּעֲלָמָא דְּאַתִּי, בְּאֵינֻן זִיְהִרִין, דְּלֹא שְׁלָטָא עֵינָא לְמַחֲמִי,

וְאֶפִּילוּ בְּסִכְלָתָנוּ לְמַנְדֵּעַ, וְלֹא־סִתְּפִלָּא בְּהִהוּא עֵדוּנָא, וְכִסּוּפָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲסִין לֹון
לְצַדִּיקָיָא לְעֻלְמָא דְאַתִּי. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה סד) עֵין לֹא רֵאתָה אֱלֹהִים זִוְלָתָהּ יַעֲשֶׂה לְמַחֲפָה
לוֹ.

פְּתוּרָא דְבֵר נָשׁ, מְזִבִּי לִיָּה לְמִיכַל עַל פְּתוּרָא אַחְרָא, בְּעֵדוּנָא דְהִהוּא עֻלְמָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(שמואל ב ט) כִּי עַל שְׁלָחַן הַמֶּלֶךְ תִּמְיֵד הוּא אוֹכֵל. וְדוּר מִלְכָּא הָוָה אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי
שְׁלָחַן נָגֵד צוּרְרִי, וְדָא אִיהוּ אֲתִסְדְּרוּתָא דְפְתוּרָא בְּהִהוּא עֻלְמָא, דְהָא כְּדִין אִיהוּ עֵדוּנָא וְכִסּוּפָא,
דְּנִשְׁמָתָא אֲתִהְיִי בְּהוּ, בְּעֻלְמָא דְאַתִּי.

וְכִי פְתוּרָא אִית לֹון לְנִשְׁמָתִין בְּהִהוּא עֻלְמָא. אִין. דְהָא מְזוּנָא וְכִסּוּפָא דְעֵדוּנָא, אַכְלִי בְּהִהוּא
עֻלְמָא, כְּגוּוּנָא דְמִלְאכֵי עֻלְמָא אַכְלִי. וְכִי מִלְאכֵי עֻלְמָא אַכְלִי. אִין. כְּגוּוּנָא דְלִהוּן אַכְלוּ יִשְׂרָאֵל
בְּמִדְבָּרָא. וְהִהוּא מְזוּנָא, רָזָא אִיהוּ לְטָלָא, דְנִגִּיד וְאֲתִמְשָׁד מַעֲיָלָא, מְרָזָא דְעֻלְמָא דְאַתִּי, וְאִיהוּ
מְזוּנָא דְנִהֲרֵי מִשַׁח רְבוּת קֳדָשָׁא, וְנִשְׁמָתֵהוּן דְצַדִּיקָיָא אֲתִזְנוּ מִתַּמָּן בְּגִנְתָּא דְעֵדֵן, וְאֲתִהְיוּן תַּמָּן.
דְהָא תַּמָּן נִשְׁמָתֵהוּן דְצַדִּיקָיָא, מִתְּלַבְּשֵׁן בְּגִנְתָּא דְעֵדֵן דְלִתְתָּא, כְּגוּוּנָא דְהָא עֻלְמָא.

וּבִשְׁפִתִּי וּבִזְמִנִּי, מִתְּפַשְׁטָאן, וְסִלְקִין לְמַחֲמֵי בִיקְרָא דְמֵאֲרִיָּהוּן, וְלֹא־תַעֲדָנָא בְּעֵדוּנָא עֻלְמָא כְּדָקָא
יְאוּת, דְכְּתִיב, (ישעיה סו) וְהָיָה מִיָּדִי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִיָּדִי שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבֹא כָל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי
אָמַר יי'. וְכִי כָל בָּשָׂר יֵיתִי, לָאוּ הָכִי הָוָה לִיָּה לְמַכְתָּב, אֲלָא כָל רוּחַ אוֹ כָל נִשְׁמָה, מֵהוּ כָל בָּשָׂר.
אֲלָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבֶד לִיָּה לְפָר נָשׁ בְּהָא עֻלְמָא, כְּגוּוּנָא דִּיקְרָא דְכְבוֹד עֻלְמָא לְעִילָא.
הִהוּא כְבוֹד עֻלְמָא, אִיהוּ רוּחַ לְרוּחַ, וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָה,

